

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo

Licejska knjižnica

Ljubljana

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 20. oktobra 1923.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 124.

Dr. Ciril Pfeifer:

Naši sejmi in inozemci.

Z razpisom štev. 1428/IV. z dne 7. junija 1923 je naročilo ministrstvo trgovine in industrije tukajšnjemu vladnemu oddelku za trgovino in industrijo, da naj mu poroča, da li je v našem interesu, ako se vzajemno prizna med nami in Avstrijo pravo, da posečajo trgovci z blagom sejme in tržne dneve, katero pravo se običajno predvideva v vsakem normalnem trgovinskem dogovoru.

Povod temu je bil konkreten slučaj, da je okrajno glavarstvo v Velikovcu tuzemskemu trgovcu z živino prepovedalo prodajati s seboj pripeljano živino na sejmu v Velikovcu iz razloga, češ, da nima nikake pravice trgovati na nemško-avstrijskih sejmih, kakor tudi nemško-avstrijski trgovci nimajo trgovati po sejmih v Jugoslaviji, ter ga zaradi neupravičenega trgovanja kaznilo na 200.000 ak.

Nasprotno so naša oblastva dosedaj pripuščala inozemske trgovce z blagom na tukajšnje sejme.

Kar se tiče naših tedenskih sejmov (tržnih dni), njih posečanje po avstrijskih trgovcih in obrtnikih z blagom sploh ne pride v poštev, prvič, ker so to sejmi malega obsega in bi inozemec na njih ne prišel na svoj račun in drugič, ker so tržni predmeti na tedenskih sejmih omejeni na živila in surove naravne pridelke, gospodarsko in poljsko orodje, izdelke, ki se prištevajo običajnim postranskim opravilom okolčanov, in navadne predmete, ki se vsak dan rabijo. Druge predmete smejo na tedenskih sejmih v stojnicah praviloma prodajati samo obrtniki, ki stanujejo v dotični občini; tuji obrtniki le tedaj, če je v kraju že od nekdaj navada, da prodajajo tudi ti na tedenskih sejmih dotično vrsto blaga, ali če tako odredi politično deželno oblastvo.

Glede letnih ali glavnih sejmov je razločevati kramarske in živinske sejme.

Kramarski sejmi so z ozirom na razvito trgovino s stalnimi obratvališči v obče postali nepotrebni in izgubljajo nekdanji pomen. Posečajo jih z blagom povečini le potujoči trgovci-sejmarji, ki se rekrutirajo iz vseh mogočih slojev in poklicov in ki občutno ogrožajo višje obdavčene in na realnejši podlagi stoječe trgovce s stalnimi obratvališči. Že število domačih sejmarjev narašča tako znatno, da vzbuja pozornost in zahteva ukrepov v zaščito stalne trgovine. Zato je treba že iz tega vidika gladko odkloniti prihajanje avstrijskih trgovcev z blagom na naše sejme, pa najsi bodo to stalni trgovci ali pa sejmarji. Tudi bi domači trgovci in sejmarji ne mogli vzdržati konkurence avstrijskega blaga, ki je vsled neenakih okolščin, med katere je v glavnem štetih proizvodniške stroške, davke, prevozne stroške in carino, cenejše kakor naše.

Pri živinskih sejmih dogon živine po avstrijskih trgovcih ne pride resno v poštev, ker se mora še naša živina uvažati v Nemško Avstrijo v svrhu kritja tamošnjih potreb. Važnejše je nakupovanje živine na naših sejmih po avstrijskih trgovcih, ki dvigajo cene blagu in delajo domačim trgovcem občutno konkurenco in povzročajo druginjo živine in mesa. Dasi ravno veljavni obrtni red urejuje le posečanje sejmov v svr-

ho prodaje blaga, je potrebno, da posveča trgovinsko ministrstvo svojo pažnjo tudi omenjeni plati sejmovanja in tudi s te strani zaščiti interese domače trgovine in domačih konzumentov, ker ne gre, da bi se v gospodarski politiki uvaževale edinole koristi kmetijskih producentov.

Ce se pogleda z druge strani, tuzemski trgovci in sejmarji ne pohajajo z blagom avstrijskih kramarskih sejmov, ker velja zanje isto, kar za tukajšnje kramarske sejme, ker tam ne manjka običajnega sejmskega blaga po ugodnejših cenah, kakor bi jih mogel nuditi tukajšnji trgovec in radi neprilike glede prevoza blaga čez mejo. Nekaj izgleda bi imeli le prodajalci lesene robe, sit in slamnikov.

Tudi živinske sejme posečajo z blagom tukajšnji trgovci le redko zaradi težkoč pri transportu in zaradi nakupa živine po Avstriji na tukajšnjih sejmih. Deloma gre tudi izvozna trgovina mimo sejmov.

Glede tedenskih sejmov veljajo v Avstriji isti predpisi kakor pri nas.

V splošnem lahko trdimo, da bi imela od medsebojne pravice posečanja sejmov z blagom po večini korist le Avstrija, dočim bi tukajšnja trgovina utrpela škodo. Zato je tako misel odklanjati.

V istem smislu ste se izjavili tudi trgovska in obrtniška zbornica ter zveza trgovskih gremijev.

Novi državni proračun in direktni davki.

Novi državni proračun predvideva, zanašaje se na davčno prakso v Sloveniji, ki je dala povod, da je dejanski donos direktnih davkov v proračunskem letu 1922/1923 daleko presegel pričakovani donos, za proračunsko leto 1923/1924 izdatno višje vsote, nego za proračunsko leto 1922/1923. Povišek proračuna direktnih davkov v Sloveniji znaša 14 milijonov 454.500 Din in se razdeli v glavnem na hišno-najemni davek, občno in posebno pridobnino ter dohodnino. Najvišji povešek izkazuje dohodnina, ki je bila proračunjena za leto 1922/1923 s pribitkom vred na 13.500.000 Din, za leto 1923/1924 pa je proračunjena na 23.550.000 Din. Samo povešek dohodnine dosega torej vsoto po 10.050.000 Din. Ostali povešek se razdeli na občno pridobnino s 750.000 Din, na posebno pridobnino z 2.340.000 Din in hišno-najemni davek z 840.000 Din, le neznatne poveške pa izkazuje rentni davek in tantjemni davek. Proračunjeni donos direktnih davkov je povišan tudi za druge pokrajine, vendar pa razen Hrvaške, kjer dosega povešek 26.250.000 Din, nikjer ne presega za Slovenijo določenega poviška. Povišek znaša namreč za Srbijo 3.025.807 Din, za Črno goro 500.000 Din, za Bosno in Hercegovino 1.819.600 Din, za Dalmacijo 3.559.000 Din in za Vojvodino 8 milijonov 385.000 Din.

Celoten donos direktnih davkov je proračunjen za Srbijo s 108 milijonov 604.557 Din, za Črno goro s 6.000.000 Din, za Bosno in Hercegovino s 40.249.600 Din, za Dalmacijo z 8.983.000 Din, za Hrvaško in Slavonijo s 102.300.000 Din, za Slovenijo z 42.632.250 Din in za Vojvodino s 119.065.000 Din, skupaj s 427 milijonov 834.407 Din. K skupnemu donosu direktnih davkov prispeva torej Slovenija eno desetino.

Na še ne poravnanim davku na vojne dobičke, ki se odmerja za leto 1920 kot zadnje vojno leto, pričakuje finančna uprava v proračunskem letu 1923/1924 nastopna plačila: iz Srbije 24.000.000 Din, iz Bosne in Hercegovine 15.000.000 Din, iz Dalmacije 7.000.000 Din, iz Hrvaške in Slavonije 35.000.000 Din, iz Slovenije 6.000.000 Din in iz Vojvodine 100 milijonov dinarjev, skupaj 187.000.000 dinarjev. Zaostanke na drugih direktnih davkih izkazujejo: Srbija 30 milijonov dinarjev, Črna gora 3 milijone dinarjev, in Slovenija 3 milijone dinarjev. Ravno ta izkaz je pa brezdvoma pomanjkljiv, ker smo uverjeni, da obstojajo tudi v drugih pokrajinah znatni davčni zaostanki.

Ostali direktni davki so proračunjeni med splošnimi dohodki, razen invalidskega davka za celo kraljevino in sicer nastopno: davek na poslovni promet 250.000.000 Din, izredni državni pribitek za leto 1923 s 400.000.000 Din in za leto 1924 (za eno polletje) 200.000.000 Din, invalidski davek pa s 50.150.000 Din, od tega v Sloveniji 4.000.000 Din.

...

Finančni zakon, čigar ustavni del je državni proračun, ne prinaša nobenih bistvenih izprememb obstoječih davčnih predpisov, kateri v današnjih razmerah odločno predrdajo davkoplačevalce v Sloveniji. Ostrine v Sloveniji veljavnega davčnega sistema napram drugim pokrajinam so tem občutnejše, ker izčrpava davčna uprava vsled pre-

tankovestnega poslovanja plačilno zmoglost davkoplačevalcev že davno preko dopustne mere in v stremljenju, da zadovolji finančnega ministra rajše seže preko dejanskih dohodkov, nego da bi tudi v dvomljivih primerih mogla zaslužiti očitke, da ne posluje eksaktno. Naši davčni zakoni se izvajajo po črki in pri nas pretirani davčni postavki ne ostajajo samo na papirju in se tudi ne izravnajo z nižjimi cenitvami davčnih podlag, kakor v nekaterih pokrajinah. Kadar bo pa tudi naša davčna uprava z nelegalno prakso, kakor se izvaja v drugih pokrajinah, ostrine davčnih zakonov izravnala z nižjimi ocenami, bodo tudi pri nas prenehale pritožbe in zadovoljevali se bomo tudi s 10% in še višjimi postavki, ako bo ocena pri tem tako nizka, da bo davek zadel v resnici le eno tretjino dejanskih dohodkov. Ker pa ni pričakovati, da bi se praksa v Sloveniji v tem pogledu v dogledni bodočnosti mogla le od daleč približati praksi v drugih pokrajinah, s tem večjim povdarkom zahtevamo, da se omili že v novem finančnem zakonu vse ostrine davčnih zakonov in se jih spravi v sklad s plačilno zmoglostjo davkoplačevalcev v Sloveniji. Narodni poslanci bodo imeli težko, a hvaležno nalogo, da prepričajo narodno skupščino o nevezdržnosti sedanjega položaja davkoplačevalcev v Sloveniji in jim izposlušajo omiljenje v obliki in v obsegu resolucij shodov, peticij in spomenic najraznovrstnejših stanov v Sloveniji.

Konferenca dela v Ženevi.

V četrtek se je mudil v Ljubljani in obiskal Trgovsko in obrtniško zbornico kakor tudi Zvezo industrijev prvi tajnik centrale industrijskih korporacij v Beogradu g. Čurčin. G. Čurčin potuje v Ženevo da prisostvuje kot delegat delodajalcev naše države konferenci dela. Delojemalce bo na konferenci zastopal tajnik zagrebške delavske zbornice g. Pfajfer. Konferenca se začne dne 22. t. m., že 20. se pa vršijo predposvetovanja, na katerih se definitivno določa program dela.

Zdi se nam potrebno, da podamo pri tej priliki vsaj kratek obris Mednarodne organizacije dela, ki se peča z najvažnejšimi sodobnimi socialno-političnimi in gospodarskimi problemi. Namen Mednarodne organizacije dela je določen v uvodu XIII. dela verzajske mirovne pogodbe, ki določa:

»Ker ima Zveza narodov namen, da vzpostavi svetovni mir in je vzpostavitev takega miru mogoča samo na bazi socialne pravičnosti, ker obstojajo nadalje take delavne razmere, ki so za veliko število ljudi zvezane s krivico, bedo in pomanjkanjem, da povzročajo nezadovoljstva, ki bi dovedla v nevarnost svetovni mir in edinost in ker je izboljšanje teh razmer nujno potrebno n. pr. glede ureditve delovnega časa, določitve maksimalnega delovnega dneva in delovnega tedna, ureditve delovnega trga, obvarovanja pred brezposelnostjo, zavarovanja mezd, ki omogočajo primerne življenjske pogoje, zaščite dece, mladostnikov in žensk, podpore za starost in onemoglost, zaščite interesov delavcev, zaposlenih v inozemstvu, priznanja principa svobode delavskih združenj, vzpostavitev strokovnega in tehničnega pouka in sličnih mer,

ker bi končno zavrnitev humanega delovnega reda s strani ene nacije ovirala stremljenje druge nacije, ki je voljna poboljšati usodo delavcev v lastni državi, so države pogodbenice iz čista pravičnosti in humanosti kakor tudi z željo, da zagotovijo trajen mir, sklenile:»

Naslednji členi verzajske pogodbe določajo ustroj Mednarodne organizacije dela, kateri pripadajo poleg Nemčije vse države, ki so članice Zveze narodov. Mednarodna organizacija ima dva glavna organa, in sicer:

1. Letna konferenca, na katero pošlje vsaka država članica po štiri zastopnike. Od teh zastopnikov sta dva zastopnika vlade, od drugih dveh pa izberejo enega organizacije delodajalcev, drugega pa organizacije delojemalcev. Zastopnikom se sme priključiti še določeno število ekspertov za gotova vprašanja, ki se imajo razpravljati na konferenci. Naloga letne konference je, da izdela osnutke za konvencije in priporočila. Na konferenci se sklepa z dvetrejtinsko večino prisotnih zastopnikov. Konvencije, sprejete na konferenci z dvetrejtinsko večino, se morajo predložiti parlamentom ali drugim pristojnim oblastem v svrhu, da jih osvojijo v teku dvanajstih mesecev, za primer izjemnih okoliščin pa najdalje v teku osemnajstih mesecev. To je edina obveza posameznih držav - članic Mednarodne organizacije dela, parlamentom ali drugim oblastvom pa je pripuščeno, da projekte sprejmejo, uzakonijo in ratificirajo, ali pa da jih zavrnejo. Mednarodna organizacija dela nima niti moči niti pravice prisiliti posamezne države, da predložene konvencije sprejmejo, ker bi se s tem kršila suverenost posameznih držav. Pač pa se izpostavi-

vijo države, ki ne bi bile predložile vposlanih konvencij parlamentu, odnosno ki ne bi že sprejete konvencije hotele izvesti, soglasno paktom Zveze narodov, raznim nevarnostim, kakor n. pr. nepriznanju poštih listov itd.

2. Mednarodni biro dela. Posli tega urada so administrativnega značaja. Njegova naloga je, da zbira in pripravlja material za konferenco in da izvrši konferenčne sklepe. Biro se deli v tri oddelke: a) diplomatski oddelek, ki posreduje med birojem in posameznimi vladami, obvešča vlade o programu konference, zbira material ter vrši tajniške posle na konferencah, vpošilja posameznim vladam osnutke konvencij ter kontrolira, da se konvencije predložijo parlamentom, odnosno da se ratificirajo in izvršijo.

b) oddelek za znanstvena preiskovanja, ki se bavi z nabiranjem in razširjanjem statističnega materiala splošnega interesa. V oddelku se proučavajo problemi brezposelnosti, delavskega zavarovanja, izseljevanja in doseljevanja itd.

c) oddelek za korespondenco, ki ima nalogo, da vzdržuje stike z raznimi nacionalnimi in internacionalnimi delavskimi in industrijskimi organizacijami, kakor tudi z osebami, ki se interesirajo za vprašanja, ki spadajo v delokrog Mednarodnega biroja dela.

Na čelu Mednarodnega biroja dela stoji upravni svet, ki šteje 24 članov, od katerih je 12 zastopnikov vlad, 6 zastopnikov delodajalcev in 6 zastopnikov delojemalcev. Med tem, ko se vršijo konference dela letno, je biro dela stalna administrativna organizacija, se sestajajo člani upravnega sveta vsake tri mesece po enkrat. Glavna naloga upravnega sveta je, da določi dnevni red za letno konferenco in da kontrolira delovanje Mednarodnega biroja dela.

S tem bi bil na kratko očitno ustroj te tako važne mednarodne institucije, ki nam jo je prinesel verzajski mir in ki je imela na polju mednarodne delavske zakonodaje že dokaj lepih pozitivnih rezultatov i no delovanju katere se bomo bavili v enem prihodnjih člankov.

Nekaj pozabljenih stvari iz poglavja o trgovinskem kupu.

(Nadaljevanje.)

Odstop od pogodbe.

Pogodba se sklene s sporazumno voljo obeh pogodbenikov in naravna posledica tega je, da se morejo pogodbe praviloma razdreti tudi le s sporazumom z obeh strani. Zakon pa priznava izjeme od tega pravila ter upošteva predvsem zamudo pogodbenika v izpolnjevanju prevzetih pogodbenih dolžnosti s tem, da daje stranki, ki ni v zamudi, pravico, da brez ozira na voljo pogodbenega nasprotnika, torej eno-

stransko pogodbo razdere s tem, da od nje odstopi, da pogodbo stornira, anulira, kakor slove večinoma doletni, često in prečesto neupravičeno pozabljeni izraz.

Da vidimo, kako je trgovinski zakon uredil to pravico odstopa od pogodbe, o kateri pravici premnogi mislijo, da jim gre iz — katerega-koli vzroka ali razloga, samo da jim gre tako v njihove račune.

Ker je trgovinski kup dvostransko obvezna pogodba, ima vsaka stran pravice, hkratu pa tudi dolžnosti. Kupec ima dolžnost, da plača kupnino, zato pa pravico do prejema blaga v dogovorjeni ali zakoniti kakovosti, prodajalec pa ima pravico do kupnine, a dolžnost, da to blago dobavi in kupcu preda. Vsaka stran je torej upravičena, upnik, a hkratu tudi obvezana, dolžnik.

K izpolnitvi obveze, dolžnosti spada tudi pravočasnost v smislu dogovora ali nadomestilnih zakonitih določb, ki veljajo, ako se ta točka v dogovoru ni posebej ustanovila. Toda tudi upnik more biti muđen v izvrševanju, t. j. sprejemanju svojih pravic.

1. Zamuda upnika:

1. kupca: Kupec je v zamudi s prejemom, oziroma prevzemom blaga.

Ako ni kako drugače pogojeno, v kraju običajno ali po okolnostih zahtevano, je kupec dolžan, da blago prodajalcu takoj dejanski odvzame in tudi pravno sprejme ali prevzame, ako blago ustreza po svoji kakovosti. Ako je kupec muđen, ima prodajalec pravico, da toži kupca na odvzem, oziroma prevzem blaga. S tem tožbenim zahtevkom more prodajalec hkratu združiti tožbo na plačilo kupnine, ako je dogovorjena dajatev iz rok v roke. Enostransko odstopiti od pogodbe pa prodajalec ne more.

Glede blaga samega in njegove hrambe je pripomniti, da je prodajalec obvezan blago hraniti, dokler ni kupec z dejanskim prevzemom v zamudi. Z zamudo pa preide nevarnost, ki zadene blago, ne kupca; prodajalec pa sme, dokler kupec blaga dejanski ne prevzame, ako je kupčeva zamuda nastopila, po svoji izbiri ali blago pri sebi ohraniti na stroške in nevarnost kupca ali pa pri tretji osebi (v javnem skladišču, prevozniku ali drugi osebi, za koje izbero pa jamči) istotako na stroške in nevarnost kupca in to brez predhodnega obvestila založiti ali pa blago na račun mudnega kupca ob predpisanih oblikah prodati samopomočnim potom. V prvih dveh primerih bode seveda kupca tožil na prevzem blaga; v slednjem je pa stvar obračuna, da li bode od kupca še kaj zahtevati in koliko bode imel še zahtevati.

Ako je kupec blago dejanski odvezl, pa odlašal, da ga tudi pravno prevzame, velja, da ga je tudi pravno prevzel in odobril, ako ni takoj po oddaji blaga odposlal naznanila

o nedostatkah ali ako doposlanega blaga drugače ni grajal. Ako grajo pravočasno odpravi, ni moči več govoriti o zamudi, in spor ne gre več o kupčevi zamudi v prevzemu, temveč o njegovi pravici, zahtevati od prodajalca, da blago nazaj vzame.

Enostransko razdreti, torej odstopiti od pogodbe pa prodajalec v nobenem teh primerov nima pravice.

2. prodajalca: Prodajalec je v zamudi s prevzemom kupnine.

Prodajalec je dolžan, da prevzame pravočasno in tudi sicer pravilno, popolno plačilo. Ako pa prodajalec ni zadovoljen s plačilom (ali ako je odsoten, neznanega bi-vališča ali plačilo njemu iz drugega važnega razloga ni mogoče), sme kupec kupnino položiti v sodno hrambo, pa je kupec s tako položbo po občem državljskem zakonu svojega dolga oproščen, ako je položba bila upravičena in o njej upnik obveščen, ter je prevladal hkratu nevarnost na prodajalca (§ 1425. o. d. z.). — Pravice odstopa od pogodbe seveda v tem primeru še celo nima. (Konec sledi.)

Razno.

Glavna skupščina Zveze industrijcev. V nedeljo, dne 28. oktobra 1923 se vrši v dvorani univerze v Ljubljani IV. redna glavna skupščina Zveze industrijcev za poslovno leto 1923. Na dnevnem redu je: 1. Čitanje zapisnika III. redne glavne skupščine od 21. junija 1922. 2. Poročilo o poslovanju Zveze industrijcev v poslovnem letu 1922 in 1923. 3. Predlog za spremembo Statuta Zveze industrijcev. 4. Računski zaključek za poslovno leto 1922 in proračun za leto 1923. 5. Poročilo o poslovanju Centrale industrijskih korporacij v Beogradu. 6. Železniške zadeve. 7. Socijalna zakonodaja in socijalno zavarovanje. 8. Samostalni predlogi in slučajnosti. — Na glavno skupščino so povabljene sorodne korporacije v Sloveniji, v Zagrebu in Beogradu ter pristojna oblastna in uradi. V sprčo posebnih težkoč, ki nastajajo v slednjem času za naše narodno gospodarstvo in posebej za industrijsko produkcijo in trgovski promet, se pričakuje, da prinesejo razprave glavne skupščine Zveze industrijcev dokaj zanimivega materiala ter važne zaključke.

Izprememba stanovanjskega pravilnika. Minister za socijalno politiko je izdal naredbo z dne 8. oktobra 1923, št. 100.690 (Sl. Nov. št. 237), ki dopolnjuje člen 55. pravilnika. Dopolnilna naredba daje stranki, ki z odlokom stanovanjske oblasti druge stopnje ni zadovoljna, pravico, da zahteva novo razpravo v plenarni seji. V Ljubljani n. pr. sta dva oddelka stanovanjske oblasti II. st. Če stranka z odlokom ni zadovoljna, more zahtevati, da se o stvari še enkrat razpravlja in odloča v seji, ki ji prisostvujejo člani obeh oddelkov. Tak odlok je končno veljaven in proti njemu ni pritožbe. Stranka mora svojo zahtevo za ponovno razpravo vložiti v teku 8 dni

od dne, ko je dobila odlok. V Sloveniji se te vloge naslavljaajo na pokrajinsko namesništvo. Odločitev o tem, ali naj se razpravlja vnovič v plenarni seji, pristojna pokrajinskemu namesniku (velikemu županu). Ta more obenem odločiti, da se prvotni odlok začasno ne izvrši. Preje navedeni rok 8 dni se počne računati od 15. novembra 1923.

Pogajanja za trgovsko pogodbo med našo državo in Avstrijo. V kratkem se začnejo na Dunaju pogajanja za sklenitev trgovske pogodbe med našo državo in Avstrijo. Načelnik ministrstva trgovine in industrije g. dr. Milan Todorović, ki bo pri pogajanjih zastopal našo državo, se bo na polu na Dunaj ustavil v Zagrebu in Ljubljani, da stopi v kontakt z gospodarskimi krogi in da jim tako da priliko, da mu obrazložijo svoje želje. Delegatu g. dr. Todoroviću bodo najbrže ataširani tudi eksperti iz vrst strokovnjakov industrije, trgovine in obrti. Glede izbire strokovnjakov je, kakor smo čuli, g. dr. F. Windischer na zadnji plenarni seji odbora Zveze industrijcev zastopal mnenje, da bi ne kazalo, da sodelujejo eni in isti eksperti pri vseh pogajanjih, ampak da se eksperte po potrebi z ozirom na posamezna vprašanja menja, kajli posamezniki nikakor ne morejo obvladati ogromnega materiala, ki se bo obravnaval pri pogajanjih, poleg tega pa tudi ne gre, da se na posameznike navali preveliko odgovornost. Menimo, da je stališče g. dr. Windischerja edino pravo in da ga bodo, ko se bo reševalo vprašanje izbire ekspertov, osvojili tudi na kompetentnem mestu. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je za pogajanja z Avstrijo nabrala že mnogo materiala. Vendar pa pozivamo vse trgovce, industrijce in obrtnike, ki bi imeli še kake predloge glede trgovskih pogajanj z Avstrijo, da jih nemudoma prijavijo zbornici, da jih bo mogla še pravočasno redigirati in vročiti g. delegatu.

Važen poštni odlok glede pošiljanja cenikov. Pripetili so se primeri, da so poštne uradi zahtevali od pošiljateljev, da morajo cenike poslati obiskovalci v najmanj 20 izvodih naenkrat, ako naj imajo ugodnosti tiskovin. Pri tem so se sklicevali na čl. 19/II poštne pravilnika. Kakor izvem, je direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani na intervencijo Trgovske in obrtniške zbornice tozadevnim pritožbam trgovskih krogov ugodila ter izrekla z odlokom od 13. okt. 1923, št. 30.862/IIb, da je cenik z ozirom na to, da je tiskan, že tiskovina, če tudi je en sam komad. V smislu tega odloka torej stranka ni obvezana, da preda na pošti poštnemu uslužbencu kot tiskovine najmanj 20 izvodov cenika, ako je ta-le tiskan. Opozarjamo na to naše trgovske kroge, ki se v slučaju nasprotnih prakse poštne uradov lahko sklicujejo na gori cilirani odlok.

Poravnava državnih obveznosti iz prejšnjih let. Za poravnavo državnih obveznosti iz prejšnjih let se olvarja v novem državnem proračunu (za l. 1923 in 1924) v breme partije 68 d poseben kredit, iz katerega se bodo črpali izdatki za obveznosti Srbije in Črne gore,

Pristojbine za tuzemske povzetne paketne pošiljke.

Trgovci, ki razpošiljajo blago s paketi proti poštnemu povzetju, naj se poslužujejo pri računanju poštne stroškov sledeče tabele, ki vsebuje vse pristojbine za take pošiljke, plačljive pri predaji, da jih zamorejo točno vračunati naročniku.

Pristojbine so izračunjene za pakete brez označene vrednosti, za kraje z obvezno dostavo in za one, kjer se paketi samo obvestijo naslovniku.

Za označbo vrednosti je pristojbinam pod A in B še prštei pristojbina za označbo vrednosti po doletni lestvici.

Za spremnico je še dodati po 40 par.

Priobčujemo ta pregled z ozirom na povišane poštne pristojbine, da lahko vsaka stranka pravilno izračuni poštne stroške za povzetne pošiljke.

Pristojbinski pregled za pošto-povzetne pakete v tuzemstvu.

Za povzetni znesek do Din	do 3 kg		do 5 kg		do 10 kg		do 15 kg		do 20 kg		Za označeno vrednost	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	do:	prist.:
25	12:20	9:50	16:20	13:50	29:20	26:50	44:20	41:50	54:20	51:50	100	1'—
50	12:70	10'—	16:70	14'—	29:70	27'—	44:70	42'—	54:70	52'—	500	2'—
100	13:50	10:80	17:50	14:80	30:50	27:80	45:50	42:80	55:50	52:80	1000	5'—
300	14:50	11:80	18:50	15:80	31:50	28:80	46:50	43:80	56:50	53:80	5000	10'—
500	15:50	12:80	19:50	16:80	32:50	29:80	47:50	44:80	57:50	54:80	6000	11'—
1000	16:50	13:80	20:50	17:80	33:50	30:80	48:50	45:80	58:50	55:80	7000	12'—
2000	18'—	15:30	22'—	19:30	35'—	32:30	50'—	47:30	60'—	57:30	8000	13'—
3000	19'—	16:30	23'—	20:30	36'—	33:30	51'—	48:30	61'—	58:30	ltd. za vsakih 1000 Din: 1 Din več	
4000	21'—	18:30	25'—	22:30	38'—	35:30	53'—	50:30	63'—	60:30		
5000	24'—	21:30	28'—	25:30	41'—	38:30	56'—	53:30	66'—	63:30		

Navadna težna pristojbina, ki se doplača za ločenke (obsežne ali občutljive pošiljke): do 3 kg = 8 Din; do 5 kg = 12 Din; do 10 kg = 25 Din; do 15 kg = 40 Din; do 20 kg = 50 Din.

A velja za kraje, kjer se paketi obvezno dostavljajo naslovniku na dom glasom sledečega seznama.

B za vse druge kraje.

Od zneska povzetne nakaznice se ne odračuna nobena pristojbina.

Dostava paketov je v sledečem obsegu obvezna:

Za pakete brez omejitve glede

teže in vrednosti pri poštah: Banjaluka, Beograd, Bihač, Bileća, Bjelina, Bos. Novi, Brčka, Bogujno, Ce-

lje, Dubrovnik, Gračanica, Kotor, Lijeono, Ljubljana, Maribor, Metković, Mostar, Novi Sad, Prijedor, Sarajevo, Split, Subotica, Travnik, Trebinje, Tuzla, Vel. Bečkerek, Zagreb, Zenica.

Pakete do 3 kg teže in 250 Din označene vrednosti dostavljajo na dom vse pošte ljubljanske in splitske poštne direkcije.

Pakete malega obsega, ki se prevažajo v vrečah, pa dostavljajo na dom sledeče pošte: Ada, Apatin, Bačka Palanka, Bela Crkva, Bjelovar, Brod, Čakovec, Djakovo, Gospič, Karlovac, Koprivnica, Krapina, Križevci, Kula, Mitrovica, Nova Gradiška, Novi Vrbas, Novi Bečej, Ogulin, Osijek, Otočac, Pančevo, Petrovaradin, Petrinja, Požega, Ruma, Senta, Senj, Sisak, Sombor, Srbobran, Sremski Karlovci, Stari Bečej, Vinkovci, Velika Kikinda, Vараždin, Vršac, Virovitica, Vukovar, Zemun, Zombolja.

junija 1923., za obveznosti ostalih po-
krajn pa v kolikor so nastale od oslo-
boditve in ujedinenja do 30. junija 1923.

Važno za vinske producente. — Vin-
ski producenti so dolžni tekom 14 dni
izda dne, ko ožmo grozdje, naznaniti
množino pridelka pristojnemu oddelku
finančne kontrole. Dalje je vsak pro-
ducent dolžan naznaniti finančni kon-
trolli tudi množino prodanega vina, pred-
no ga še kupec prevzame. Pri vsakem
naznanilu dobi prodajalec za obdačeno
vino boleto, za neobdačeno vino pa
kontrolni list. Boleto, oziroma kontrolni
list izroči prodajalec kupcu. Kupec je
dolžan prevzem vina naznaniti tekom
24 ur in izročiti finančni kontroli tudi
boleto, oziroma kontrolni list. Ako vino
še ni obdačeno, mora v tem času po-
ravnavati tudi trošarino in morebitno ob-
činsko doklado. Na preslopke teh dolž-
nosti so zaprelene občulne kazni.

Priprave za sestavo budžeta 1924-25.
Budžetni oddelk finančnega ministr-
stva je razposlal vsem kompetentnim
računskim oddelkom pri raznih oblastih
navodila, kako sestaviti izdatke ozi-
ra potrebščine za državni budžet 1924-25.
Navodila točno določajo, kaj in koliko
naj se vnese v načrte posameznih pro-
računov. Z ozirom na okolnost, da se
ima v ta budžet postaviti znesek 150
milijonov za izplačilo vojnoodškodnin-
skih bonov in znesek 500 milijonov za
izvedbo uradnega zakona, dalje
z ozirom na okolnost, da se bodo tudi
znatno povečale potrebščine posamez-
nih ministrstev, računajo finančni kro-
gi, da se bo budžet 1924-25 povišal za
okroglo 2 milijardi. Nekateri finančni
krogi tudi pričakujejo, da bo finančno
ministrstvo pričelo z izplačevanjem
kronskih bonov.

ALEXA THE REX CO., LJUBLJANA.

Kreditna obrtna banka. V ponedeljek
se je vršila v ministrstvu trgovine in
industrije konferenca posebnega od-
bora, v katerem so zastopniki ministr-
stva trgovine in zastopniki obrtne zbor-
nice v Beogradu, ki je načelno obrav-
navala pravila Kreditne obrtne banke. V
preteklih se je v zvezi vprašanja banke,
določitve maksimalne obrestne mere in
plasiranje zadružnih kapitalov. Sklenilo
se je, da bo nosila banka ime: »Obla-
ščena zanalska banka«. Glede obrest-
ne mere se je vršila daljša diskusija,
koncem katere se je sklenilo, da obrest-
no mero določi upravni odbor. Glede
tretjega vprašanja, o soudeležbi za-
družnega kapitala, se bo sklepalo na
prihodnji konferenci, ki se je določila
na četrtek.

Najboljši

PREMOG, DRVA IN OGLJE

kupite najceneje pri

Družbi Ilirija, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Jugoslovansko - madžarski poštinski
promet. Izda dne 15. septembra 1923.
veljajo za poštinski promet med našo
državo in Madžarsko sledeče cene: Od
Koprivnice do državne meje (15 km)

v dinarjih, brzovlak: I. razred 70; II. raz-
red 52.50 in III. razred 35; osebni vlak:
I. razred 16.50, II. razred 11 in III. raz-
red 5.5. Iz Zagreba drž. kol. do držav-
ne meje znašajo cene v istem redu 152,
114, 76, oziroma 38. Od državne meje
do Budimpešte pa v madžarskih kro-
nah za brzovlak: 27.000, 43.200, 28.000;
za osebni vlak: 43.200, 28.800 in 14.100.

ITO ZOBNA PASTA je mo-
derni in najboljše
sredstvo za čiščenje
zob.

**Izplačevanje odškodnine za izgub-
ljene in poškodovane pošne pake.**
Trgovska in obrtniška zbornica je na
pritožbe interesentov, da se dosedaj še
niso izplačale odškodnine za pred pre-
vratom izgubljene in poškodovane po-
šne pake, kakor tudi zaradi zamud-
nega poslovanja poštinih uradov pri
reklamacijskem postopanju, interveni-
rale pri direkciji pošt in brzojavov v
Ljubljani in je prejela ter podala sle-
deče pojasnilo: Glede odškodnin za
predprevalne pošiljke pridela v po-
štev rimska in budimpeštanska kon-
vencija, ki obravnava določila glede
medsebojnega končnega obračuna za-
interesiranih poštinih uprav (t. j. poštne
uprave naše kraljevine in poštinih uprav
Avstrije, Italije, Poljske, Čehoslovaške,
Rumunije in Madžarske) z bivšo avstrij-
sko-madžarsko in vojno poštino upravo.
Na podlagi navedenih konvencij in upu-
slva k njima, ki ga je izdalo ministrstvo
pošte in telegrafa v Beogradu z raz-
pisom št. 14.014 z dne 10. maja t. l., je
poštna direkcija v Ljubljani predložila
zadavne odškodninske izkaze za med
vojno izgubljene, odnosno oplenjene
pošiljke kontrolnemu oddelku ministr-
stva z uradnim poročilom z dne 24. sep-
tembra 1923 pod št. 31.018/Ilb-23. Ka-
kor hitro bo ministrstvo direkcijo ob-
vestilo o rezultatu končnega obračuna
in bo v to svrhu določeno valutno raz-
merje za v bivših avstrijskih kronah
označene odškodninske zneske, bo
poštna direkcija pričela z nakazovanjem
pripadajočih odškodnin. Zbornica ur-
gira obenem s posebno vlogo pospe-
šeno rešitev zadeve pri ministrstvu
pošt in brzojavov. Glede odškodnin za
pošiljke po prevratu, nakazuje poštna
direkcija zneske mesečno v skupinah, v
mnogih primerih pa tudi takoj, ko so
uradne poizvedbe o vsaki posamezni
pošiljki končane. Direkcija pripominja,
da zahteva rešitev sličnih poizvedb več
mesecev, v več slučajih tudi celo leto
in še več, predno se poizvedbe v pol-
nem obsegu dovršijo, ker se morajo
prilegniti v razpravo vedno vse direk-
cije, katerih uradi so imeli količjak po-
sila s pošiljkami. V tem oziru so bile
velike težkoče v prvi dobi po prevratu,
katere težkoče so pa danes do malih
izjem odstranjene in se vrši izplače-
vanje odškodnin normalno.

**AKO PIJEŠ „BUDDHA“ ČAJ
VŽIVAJŠ ŽE NA ZEMLJI RAJ!**

Tržna poročila.

Zagrebska blagovna borza 18. okt.
Na produkti borzi noliirajo: pšenica,
bačka, 80 kg, bačka poslaja, roba 350,
koruza, franko Gajdoba, roba 260,
slavonski oves rešefani, franko poslaja,
denar 252.50, roba 240, moka, baza
»0«, bačka, franko Zagreb 590. Ten-
denca neizpremenjena, brez prometa.

Novosadska blagovna borza 18. okt.
Na produkti borzi noliirajo: pšenica,
bačka, 2%, 78-80 kg, ponudba 345, 78
do 80 kg, 2%, duplikat kasa, 3 vag. 350
do 354, ječmen, baški, ponudba 225,
bački, duplikat kasa 4 vag. 225, banal-
ski, Bečkerek, 5 vag. 247, koruza, 1 vag.
252-250, za januar - februar, 6 vag. 225,
za januar - marec 100% kasa, 1 vag.
220, za januar - april, 100% kasa 5 vag.
212.50, za marec - april 55 vag. 260, za
marec - april, 100% kasa, 4 vag. 240,
fižol, beli bački, 2 vagona 530, bački,
duplikat kasa, povpraševanje 535, mo-
ka, baza »0« in »00«, 2 vagona 535,
sremska, duplikat kasa, 500, otrobi v
jula vrečah 1 vag. 140. — Tendenc
mlačna.

**Tržne cene v Mariboru veljavne od
15. oktobra.** Kilogram govejega mesa I.
Din 26.50, II. vrste 24.—, III. vrste 20.—;
1 kg jezika, svežega 24.— do 25.—,
1 kg vampov 8.—, pljuč 6.— (preje 7.—),
ledvic 22.—, možgan 22.—, parkljev 6.—,
vimen 10.—, loja 15.— do 20.—, tele-
line 32.50; II. vrste 30.—, 1 kg jeler 24.—,
pljuč 23.—; svinjina: 1 kg prašičjega
mesa 35.— do 40, 1 kg sala 36.—, (preje
37.—), črevne masli 30.—, pljuč 15.—,
jeler 15.—, ledvic 25.—, glave 25.—,
nog 17.—, slanina 28.— do 40.—, papri-
cirane 44.— (preje 43.—), prekajene
43.— (preje 42.—), 1 kg masli 40.—, pre-
kajenega mesa 45.— do 48.—, šunke
50.— do 55.—, 1 kg prekajenih nog
10.—, jezika 48.—, 1 kg glave brez kosti
32.—, Klobase: 1 kg krakovskih 50.—
do 55.—, brunšviških 27.— (preje 25.—),
pariških 32.— (preje 30.—), posebnih
32.— (preje 30.—), safalad 32.— (preje
30.—), hrenovk 36.— (preje 35.—), kranj-
skih 52.— (preje 50.—), 1 kg mesenega
sira 32.— (preje 30.), 1 kg prilisnjene
klobase 32.—. Konjsko meso: 1 kg I.
vrste 12.— do 15.—, II. vrste 8.— do
10.— (preje 12.—), 1 kg konjske kože
150.—, goveje kože 20.— do 22.50, te-
lečje 30.— do 32.50, svinjske 7.50 do
10.—, gornjega usnja 105.— do 120.—,
podplatov 100.— do 140.—. Perutnina:
piščanec majhen 20.— do 25.—, večji
30.— do 40.—, kokoš 50.— do 55.—,
raca 30.— do 40.—, gos 60.— do 80.—,
domač zajec majhen 20.—, večji 40.—;
1 l mleka 3.50; 1 l smelane 15.— do
16.—; 1 kg surovega masla 46.— do
47.—, polementalskega sira 65.—, tra-
pistnega 35.—, grojskega 40.—, fišit-
skega 40.—, parmazana 200.—, 1 kos
sirčka 7.— do 10.—; 1 jajce 2.— do
2.25, 1 l novega vina 6.—, starega 15.—
(preje 12.— do 14.—), 1 l piva 6.50, v
steklenici 3.25, 1 l žganja 20.— do 25.—;
1 kg belega kruha 7.—, črnega 6.—,
žemlja 0.50; 1 kg jabolk II. vrste 6.—,
III. vrste 3.—, sliv 4.— do 5.—, posu-
šenih 7.— do 8.—, breskev 5.— do 6.—,
surovega kosljanja 2.— do 3.—, peče-
nega 5.—, hrušk II. vrste 7.—, III. vrste

5.—, 1 limona 0.75 do 1.50, 1 kg fig
13.— do 15.—, mandeljev 60.—, orehov
8.—, jedrc 30.—. (Konec sledi.)

**Cenjene naročnike uljudno pro-
simo, da blagovolijo**

poravnati zapadlo naročnino.

Upravništvo mora točno izpolnje-
vali svoje denarne obveznosti, zato
je tudi dolžnost naročnikov, da s
plačilom naročnine ne zaostajajo in
ne povzročajo listu za izterjevanjem
nepotrebnih stroškov in zamudo
časa.

Poslali smo vsem, ki niso še po-
ravnavali naročnine za tekoče leto,
položnice in prosimo, da nam na-
kažejo dolžni znesek, ker bi bili si-
cer primorani zamudnikom ustaviti
list.

Upravništvo „Trgovskega lista“.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

Špecerijsko blago

raznovrstno žganje,
moko
in dežejne pridelke,
raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave z elek-
tričnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Imam za prodati

kostanjevih
DRV.

Vprašati je v trgovini

MIJO LAZANSKI

BREGANA št. 24

pošta JESENICE na

Dolenjskem.

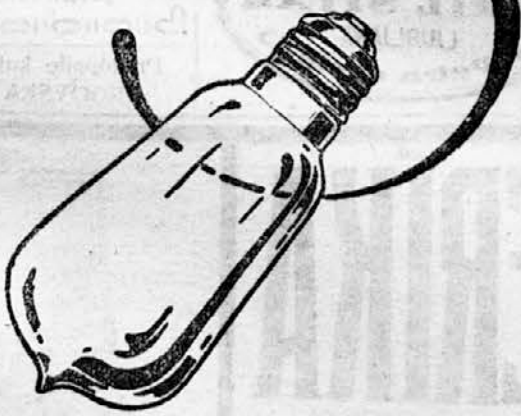
Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

= Ljubljana =

Bohoričeva ulica 24

Verfex

Industrijski
Trgovci oglašajte v „Trgovskem listu“!

TONEJC & ROZMAN, MARIBOR.

Tomaževa žlindra, kalijeva sol, kajnit,
koks za kovače ter livarne, bencin in
amerikanski petrolej vedno v zalogi.

Čilski soliter,
žveplo in modra galica.

Fižol in orehe

letošnjega pridelka
kupi veletrgovina

Ed. Suppanz

Pristava, Slovenija.

Priporočamo:

Josip PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opre-
mah Gritzner, Kaiser, Adler za rod-
binsko in obrtno rabo, istotam igle,
olje ter vse posamezne dele za vse
sisteme. Na veliko in malol

**AVTO-
MATERIJAL**

VSAKO-
VRSTNI
KROGLJIČNA:
LEŽIŠČA
SPECIJALITETE
NOVOSTI

J. GOREC

LJUBLJANA

BALAČA LJ. KRED. BK.

XVI. emisija delnic Prve hrvatske štedionice, Zagreb.

Po sklepu redne glavne skupščine delničarjev od 30. marca 1922 povišujemo delniško glavnicu zavoda

od Din 50.000.000— na Din 75.000.000—
z izdanjem

50.000 novih delnic po Din 500— nominale

ter stavljamo te delnice na vpis po sledećih pogojih:

1. Delničarjem pripada izključljivo prvenstvo na vpis delnic, ter imajo pravico, da vpišejo na vsaki

dve stari delnici po eno novo

odnosno na dele razmeren del v gornjem razmerju po tečaju od

Din 900— za vsako jedinico delnice

Din 225— za vsako četrtino delnice

Din 90— za vsako desetino delnice

s 6% obrestmi na emisijski tečaj od 1. januarja 1923.

2. Vpis in plaćilo za nove delnice se vrši samo

od 18. oktobra do uključivo

5. novembra 1923

pri blagajnah naše središnjice, menjalnice ter podružnice, Illica (117 a), a poleg tega pri naših podružnicah:

Beograd
Bjelovar,
Brod na S.
Celje
Crikvenica
Čakovec
Darugar
Delnice
Djakovo
Dubrovnik
Gjurgjevac
Ilok

Karlovac
Kraljevica
Križevci
Ljubljana
Maribor
Mitrovica
N. Gradiška
Novi Sad
Ogulin
Osijek gor. g.
Požega
Rijeka

Senj
Sisak
Skoplje
Subotica
Sušak
Sv. Ivan Zelina
Varaždin
Vel. Gorica
Vinkovci
Virovitica
Vukovar
Zemun

pri izpostavi Osijek donji grad ter pri
Hrvatski centralni banki za Bosno in Hercegovino d. d., Sarajevo in vseh njenih podružnicah in
Muslimanski centralni banki za Bosno in Hercegovino d. d., Sarajevo in vseh njenih podružnicah.

3. Za vpis je potrebno, da se ob točno in propisno izpolnjeni ter podpisani izvaji doprinosi plaćili starih delnic na katerokoli navedenih vpisnih mest. Plaćili delnic se bodo opremili z žigom:

„Vpis s pravom prvenstva v XVI. emisiji 1923 izvršen“

ter se vpisatelju povrnejo. Protivrednost novih delnic se mora plaćati pri vpisu. 4. O izvršenem plaćilu izdaje blagajne zavoda, zavodove menjalnice, podružnice in izpostave začasnice, katere mora vpisatelj najvarneje shraniti, ker se bodo izvorne delnice izročevale edino, če se vrne začasnica.

Začasnice se bodo zamenjivale za izvorne delnice samo na onih mestih, na katerih so izdane v roku, ki se naknadno objavi.

5. Od novih delnic se glase po društvenih pravilih desetice in jedinice na ime, a četrtine in desetine delnice na doprinosca.

6. Nove delnice so deležne dobička poslovnega leta 1923.

7. Vpis s pravom prvenstva, kakor tudi zamena začasnic za izvorne delnice se izvršuje pri središnjici, zavodovi menjalnici ter vseh zavodovih podružnicah in izpostavah brezplačno, a poleg tega se sprejemajo začasnice in delnice lastne emisije v brezplačno shranitev.

8. Delnice, ki ne bi bile vpisane s pravom prvenstva med gornjim rokom, se prodajo, a ne izpod emisijskega tečaja.

V Zagrebu, 17. oktobra 1923.

Ravnateljstvo Prve hrvatske štedionice.

Imperial
F. ČUČEK & Cie
PREJE W. HINTZE
PTUJ

KAMENIT
TOVARNA UMETNEGA
ŠKRILJA IN
ELEKTRARNA
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO
Slovenija

Ustanovljeno leta 1910.
Dolgoletna garancija za dobro
kakovost.
Cenejšie kakor ilovna opeka.

Kamenit sestoji iz azbesta (kamen) in portland-cementa, vsled tega je streha vedno močnejša in ne zahleva nobenega popravila.

Dolžnost vsakega posestnika strehe je, da si naroči večno trpežno in ognja varno streho iz

KAMENITA = ETERNITA.

Razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

AVTO

bencin, pnevmatika olje, mast, vsa popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z o. z. v Ljubljani.

Važno

za trgovce!

Prevzemam blago v izdelovanje otroškega perila in obleke do 5. leta kot srajčke, hlaćice predpasnike, obleke itd. do najfinije izdelave po naroćilu. Vzorec na razpolago. Plaćilo od komada po dogovoru. Naslov v upravlilstvu „Trgovskega lista“.

Pristopajte kot član k društvu
»TRGOVSKA AKADEMIJA«!

NA VELIKO IN MALO!
Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinćice, podloge (belgier), nadalje potrebščine za krojaće in šivilje, gumbe, sukanec, vezenino, svilo, tehtnice decimalne in balanćne najceneje pri

JOSIP PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Telefon 436. Telefon 436.
TOVARNA KANDITOV
FR. ROZMAN
Maribor, Aleksandrova c. 57
priporoća
VSE VRSTE KANDITOV (BONBONOV)
po najnižjih tovarniških cenah.
ZAHTEVAJTE CENIK!

TELEFON 268
USTANOVLJENO LETA 1906

IDEAL Najpopolnejši stroji.
Vsak kupec najboljša referenca. — Tudi na obroke dobavi tvrdka

ERIKA

Ljubljana **THE REX CO.** Zagreb
Gradišće št. 10 Duga ulica 32

